

**Nicolai Lancicij E Societate Iesv Opvcvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Vndeclimum Incitamentum, multitudo & magnitudo necessitatum, pro
quibus offertur hoc Sacrificiu[m]. Cap. XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](#)

cum hoc ex opere operantis prodebet offerentis etiam si illud pro se non offerat, sicut & ieunium prodest ieunanti, & alia opera bona, eti pro se illa opera non applicet. Aliis tamen non prodebet, nec habebit speciale effectum impetracionis, in iis pro quibus hoc sacrificium non applicat. Deinde, ut ait Suarez & Lugo contra Henriquez, effectus qui correspondet Sacerdoti ut offerenti nomine suo, & aliis offerentibus, crescit pro meliori dispositione actuali & habituali offerentis, effectus tamen qui sit ex opere operato, & correspondet Sacerdoti ut offerenti in persona Christi, non variatur pro diversis meritis offerentis, sed illius pro quo offeratur. Quia quoad illam partem Sacerdos se habet sicut in collatione Sacramenti: Nam hic est ad eum spectet applicare satisfactionem Christi ut offerentis, illa tamen oblatio Christi prout Christi, nullo modo respicit Sacerdotem, sed Christum. Unde sicut Concilium Tridentinum dixit, illam oblationem nullam indignitate aut malitiā offerentis inquinari posse, sic dici potuit, nulli malitiā aut indignitate offerentis minui posse aut debilitati. Si enim debilitaretur, fam laederetur malitiā & indignitate offerentis. Sicut eleemosyna Domini per famulum qui sit in peccato, vel pectet in ipsa executione, non erit minus satisfactionia prout à Domino, quam si famulus esset sanctus. Vnde si Dominus illam eleemosynam pro defuncto applicaret, non minus prodeficeret defuncto, quam si actio, etiam prout à famulo profecta esset bona & sancta.

321. Ceterum notanda est solida doctrina Card. 19. c. 10. dinalis Lugo, meliorem dispositionem habituali vel actuali praestare, ut etiam crescat effectus remissionis penitentiae in eo pro quo hoc sacrificium offeratur. Ita S. Thomas 3. p. q. 79. a. 5. vbi de hac oblatione dicit, quod sit satisfactionia illa pro quibus offeritur, vel etiam offerentibus, secundum quantitatem devotionis & serueris. Et a. 7. ad 2. dicit, Illus prodebet plus vel minus, secundum modum devotionis eorum. Et sic etiam Sacraenta maiorem vel minorem effectum suum conferunt secundum mensuram dispositionis & fervoris illius, cui confertur. Vterque enim effectus est ex opere operato, vterque fit per applicationem materialium satisfactionis Christi. Verumtamen, si quis applicet satisfactionem alteri, illa non habet maiorem effectum in melius disposito cui applicatur, quia totum suum valorem accipit à dignitate & honestate operantis & operis, quae cum sit finita, non potest dare maiorem & maiorem effectum sine termino: aliunde verò ille cui applicatur satisfactionis, non potest influere valorem, cum nullum influxum habeat in illud opus. At in hoc sacrificio valor, licet prout consideratur prouenire à Sacerdote offerente, si finitus, & ideo hic, etiam si applicetur alteri, non possit crescere ex meliori eius dispositione; si tamen consideretur, prout responderet Christo of-

ferenti, & applicanti sua merita & satisfactio-
nes, non habet hanc limitationem, & quamvis
noluerit communicare efficaciam infinitam,
congruum tamen fuit, ut sicut in Sacramentis
applicuit merita infinita ad effectum finitum,
determinandum tamen iuxta dispositionem sus-
cipientis, sic in hoc sacrificio applicaret satisfac-
tionem ad effectum quidem finitum deter-
minandum, tamen iuxta dispositionem illius,
cui confertur.

Porro hic effectus maior non debet desumi 323.
Solum ex deuotione quam quisque habet erga hoc sacrificium, sed ut melius docet de Lugo, ex omni prorsus denotione erga Deum, quia & extra Sacramentorum viam, & oblationem sacrificij, omnis deuotio hominis iusti prodest ei ad hos effectus, pro se & pro aliis, si pro aliis applicetur: quanto magis conuenienter cum huius sacrificij oblatione, que abicit, ut minuat deuotionis cuiusque effectum, sed potius illum augeat.

CAPUT VNDECIMVM.

Vndecimum Incitamentum

A deuore & reuerenter offerendum sacri- 324.
ficium, mouere Sacerdotes debet, multitudine necessitatum, & magnitudo catum, pro quibus offeratur. Et iste est unus ex finibus sacrificij Eucharistici. Necessitates viuorum in particuliari sunt innumerabiles, præter necessitates animalium in poenis Purgatorij existentiam. Ille tamen ad duas classes reduci possunt, nimurum, ad necessitates spirituales, animam præcipue concernentes, & ad corporales.

Spirituales sunt haec: Primo peccata, quibus plenissimæ sunt omnes mundi partes, in quibus regere statu, ut patet oculis & auribus. Ideo metu Spiritus S. per S. Ioannem 1. Joan. 5. 19. dicit: Mūdius totus in maligno positus est. Et S. Bernardus 1. 2. de Consid. c. 6. Leua oculos considerationis tuas, & vide regiones, si non sunt magis siccæ ad ignem, quam aliae ad missam. Ideo quod olim Christus dominus conquestus coram S. Brigita, dixit, nunc I. Rea. quoque, & fortè magis, conqueri potest: Nunc cap. ex toto oblitus sum & neglectus, & contemptus, & tanquam Rex à proprio regno expulsus: in cuius loco latro pessimus electus est, & honoratus. In hominem regnum meum esse volui, ut super eum de iure Rex & Dominus esse deberem, quia feci eum & redemi. Sed nunc fregit & profanauit fidem, quam mihi promisit in baptismo: violauit & sprenuit leges meas, quas ei proposui. Diligit voluntatem propriam, & me audire contemnit. Insuper & pessimum latronem diabolum super me exaltat, & ei fidem suam dedit. Qui verò latro est, quia anima hominis, quam sanguine meo redemis, ipse mala suggestendo, & falsa pollicitando ad se rapit. Et quod peius est, plurimi ex his, qui obligati sunt ad diruendum regnum diaboli, & ad anti-

mas Christo adducendas, hoc ne quidem præstare conantur, alii rebus ad id non conduceduntibus intenti. Quocirca iterum conquestus est Christus Dominus coram S. Brigitta; Vbi sunt defensores fidei? vbi inueniuntur qui inimicos Dei expugnare? vbi sunt qui vitam suam pro Domino suo posse? Inquire hoc diligenter: & inuenies valde paucos amicos meos.

l. Et. ap. 25.
l. Rec. ap. 16.
25.
207.
208.

æquum, inferri passim solitæ, nōtæ & occultæ.

Pro his omnibus, & ab igendis dum tot myriades & millions viuentium iis involuti & penè oppressi sunt, & pro auertendis, ne ingravent, preces & sacrificia Eucharistica maxime conductant. Sed ne tantum ex opere operato, verum etiam ex opere operantis totum ferire mundum ab his occupatum sublevent & eripiant, magno furore ac pietate & devotione ac puritate opus est, tum alias, tum in actionibus sacrificij: ne potius nouis culpis Sacerdotum, magis irritetur quam placetur Deus, mundo ab iis placandis & reconciliandis. Peccata enim Sacerdotum, ceteris paribus, sunt graviora; ideoque magis irritantia, & offenditia Deum, eiusque flagella & penas varias accersentia. Nam, ut S. Isidorus Pelusiotæ bene obseruauit, l. 2. ep. 121. & l. 2.

hoc ipsum docens, Non idem est laicum peccare 121. & l. 2.

quod Sacerdotem: idque ex lege perspicue constat. (Le-

uit. 4. 3. 4.) Tantum enī ea pro Sacerdote peccante

sacrificium offerri præcipit, quantum pro minera plebe. Quod si per effet peccatum, idem utique sacrificium minime induxit. Maior portio peccatum efficitur, non ob naturam sed ob perpetrantis dignitatem. Et alio in

locu: Consentaneum est, ut qui honore at dignitate

Superiores sint, hi quoque si peccent gravioribus suppliciis multentur. Idem docet S. Chrysostomus

eius Magister. h. 77. ad pop. & S. Isidorus Hispanus l. 2. de summo bono c. 18. & S. Thomas, & S. Bernardus l. 2. de consil. c. 13.

Quocirca, cum ob ciuium peccata etiam ciuii temporalibus afficiatur suppliciis, etiam si non sūt complices eorum, ob quæ puniuntur

alii, peccatorum, ut patet Gen. 9. 25. & Gen. 19.

25. & num. 16. 32. & Iosue 7. 1. 5. vlt. & 2. Reg. 12.

18. & 3. Reg. 12 & 21. & 4. Reg. 5. vlt. & docent S.

Chrysostomus h. 3. ad pop. S. Augustinus lib. 6.

cont. Julian. 7. & 12. S. Basilius or. 2. de pec. & h. 8. in diuitiis auaros. Si Sacerdotum peccata

graviora sunt quam non Sacerdotum, ceteris paribus, ut ostensum est, propter eorum quoque

peccata tanquam Patrum spiritualium & Superiorum, mundus magis puniatur, sicut in illis, qui per baptismum facti sunt filii Ecclesie,

& ipsorum in spiritu subditi iuxta doctrinam S.

Thomæ 2. q. 104. a. 4. ad 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

Quocirca summopera Sacerdotes cum extra

tempus sacrificij, tum in sacrificio, summo &

maiore quam non Sacerdotes, debent conatu

omni vitæ & fugere peccata, ne non tantum

sibi, sed etiam aliis subiectis graviter no-

ceant: sed potius omni studeant puritate & san-

ctimoniam nitere. Tantum intercessio debet, inquit S.

Isidorus Pelusiotæ l. 2. ep. 205. inter Sacerdotem &

quemlibet probam virum, quantum inter celum &

terram discrimini est. Nihil per alans ac invenire agere

debet, verum temperantem ubique ac probe moderatam visitationem praeserre. Et cum sint tria in a-

nimia, ait S. Bertarius serm. de triplici iudicio,

Cogita-

326.

Secundum, grauiissime sunt necessitates, tentationes tum internæ tum externæ, à corrupta peccatis natura, à carnis sensibus & membris, ab extremitatibus obiectis rerum & personarum, à volubilitate liberi arbitrij, à demonibus quoque oriti solitæ, & que innumeræ, & superlati difficultati, ideo quotidianè inter res præcipias à Deo petentias Filius Dei hanc posuit: Et ne nos inducatur in intentionem, hoc est, ne ab iis ad peccata inducamur, vt exponit S. Augustinus & Theophylactus & S. Chromatius conc. 2. de oculo Best. & Abbas Isaac apud Cassianum. Immò potendum est debilibus in virtutis studio, vt ne quidem eas patiantur, vt volunt S. Cyprianus & S. Chrysostomus, ne si eos ituaferint, statim vincantur.

Tertio, præter tentationes, quæ mētem solam, vel carnem humanam, vel virumque inuidunt, sunt occasions extrinsecus malorum ad peccata allientes, & domi & foris: & hinc perpetua pericula Dei offensarum & damnationis æternæ. Ideo noster P. Balthasar Aluarez, nostra Societas Heros dicebat: Non esse in tanto periculo eum qui ex subtili flamine & turri aliquā alia ponderet, atque eum, qui positus est in occasione puritatem suam amittendi. Ideo mundum plenum laqueis, & retibus, & insidiis, & pinguis, ad capiendas pro diabolo & in inferno animas, docent Sancti, & quotidiani hominum lapsus, iūque assiduam, comprobant. S. Paulinus: Vbiq; prætent launi laquei, ubique stricti sunt gladii. Inter infidias & pugna vita transfigitur, & per ignes doloso cineris supposito ambulamus.

Dende sunt necessitates & calamitates corporales, quibus omnes vel premuntur, vel obnoxij sunt. Tot morbi, tot bella, tot persecutions, lites inique intentatæ, & inimicitiae, odia, calumniae, contumelie, paupertas, mendicitas, exitia, carcere, infidiae, dol, fraudes, pugnae ciuiles & domesticae, iurgia, debita contracta sine potestate ea extinguendi, & multiplices tmatae, dominorum, scrutum, vicinorum,

Cogitatio in memoria affectio in voluntate, intentio in ratione. Ne à memoria repellat Deum irruens turba plurimarum cogitationum, quo solent effluere tanquam vultus plebis in atrium; ponatur ad eam portam ianitor, cuius nomen est, recordatio proprie professionis: ut cum turpibus sece cogitationibus senserit animus praeauratus, increpet se, & dicat sibi: Tunc debes hac cogitare qui Sacerdos es qui Clericus es, qui Monachus es? Cultor iustitiae debet in se quicquam iniquum admittere. Debet seruum Christi, amatorum Dei, tale aliud ad modicum meditari: Hac dicendo, excludet fluxum illuc cogitationis, per recordationem proprie professionis. Similiter ad portam voluntatis, in qua solent manere carnalia desideria, tanquam in domo, domestica familia, statuatur ostiarius, qui vocatur recordatio celestis Patriæ. Hic enim potest quasi cuneus cuneum expellere, & ipsum quo ait: Ecce sto ad ostium & pulso, sine cunctatione recipere. Iam verò ad thalamum Rationis talis & tam ferox adhibendus est custos, qui nemini parcat, sed quinque hostes, siue clam, siue palam ingredi presumperit, procul eum arceat, & hic sit, recordatio Gemella. In carceri siquidem, id est memoria & voluntate non ita sit intolerabile, si vel memoria recipiat quandoque vagam cogitationem, vel voluntas impuram affectionem: (sed involuntariam) hoc verò grauiissimum & omnino damnum, si virginam Ratio perdiderit rectitudinem intentionis. Scilicet inducendo voluntatem ut intendat peccare, & assensum praebat mala cogitatione per memoriam repräsentat.

Ira procedant Sacerdotes, ne in peccata labantur, sed ut mentem & carnem suam ab omni labore & impuritate conseruent illibatum.

Quod quidem & ethnici à Sacerdotibus suis licet falsis sacrificiis exigebant. In primis Demosthenes contra Andronitionem & contra Timocratem, etiam inferiores Sacerdotibus Ministros putos esse volebat. Evidem, inquit, arbitror, eum oportere qui sit templum ingressurus, & vase sacra & canistra tracturus, & rerum ad Deos spectantium curationem presuturus, non certorum daturum spatio purè vivere modo, sed per totam vitam. Ideo nō licebat Sacerdotibus caprâ vesci, quod sit symbolum libidinis, author est Plutarchus. Et quia hedera libidinis est symbolum, nefas fuit hederari tangere Flaminii Diali, ait Festus. In omnibus Deorum Doctrina que sacrificii, committebatur piaculum, si quis corde pollutus vel alio flagitio ad aras accessisset, minimeque grata erat sacrificia, quæ ab impuris manibus scleratorum hominum offerabantur. Ideo saltem per nouem dies nocteque oportebat ab omni libidine Sacerdotes aut mulieres aedituas, aut initiaturas abstinerere. Sic & Cybeles. Sacerdotes membrum genitale sibi quodam lapide abscondebant, ut casti viverent. Et Athenis, alij bibeant cicatram, ut vires membra genitalia amitterent; & mulieres initiatuæ, sibi lechos ex virtice foliis substernebant, ut refranarent libidinem.

qu. Rom. cap. 11.

Natal. Com. in Mythol. l. i. c. 10.

Nemini ad sacra accederi licet, illoris manibus, quare & Æneas sacra attingere ita, vel per summam pietatis opportunitatem, recusat a- pud Virgilium. Et Homerus:

Non decet illotis manibus libare superno
Vina Ioui pudor hoc prohibet fecisse, crurore

Turpatum me, & cede. Ditis profundere vota.

Cum enim Deus putus sit, & ab omni forde immunis, crediderunt non conuenire illi ministerio qui ad eius altare accederet, manus aut aliquam corporis partem habere inquinatam aut impuram. Quare si quis neglecta purgatione ad sacrificia accessisset, illius præces, neque audi- re neque respicere Deos, arbitrabantur. Vesta quoque Sacerdotum puras, nec villâ maculâ inquinatas conuenire putarunt, ut scriptit Virgilus l. 12. Æneid.

Certe si Deus Isa. 52. 11. mandauit: Mundamini qui seruis vase Domini, quoniam magis mundari, & mundi esse debent iij, qui quotidie ipsum Deum manibus suis in sacro altari ferunt, & ore suo verba consecrationis proferendo, veluti Deo obediens voce hominis, magis & mirabilius, quam obediuerit Ducis populi sui Iosue dum solis cursum inhibuisse; Christi Humanitatem aduocant ad sacrum altare? Sanctus Rex Ezechias expurgatus templum Domini, profanatum ab improbo suo patre Achaz, voluit, ut laicerores & Leuita mundaturi domum Domini, & oblatur omnem inmunditiam de sanctuario, hoc est, ut ait S. Hieronymus, exportaturi inde idolo- ram simulachra & aras idololatricas & omnem immonditiam, non prius aggressi sunt eius monitu contactum harum in munditiarum, quam se prius sanctificauerint. hoc est, ritu veteris Ecclesiæ mundauerint 2. Paral. 29. 5. 15. 16. 17. Quātò magis nostri Sacerdotes, Dei, qui in templis nostris colitur, Humanitatem tangentes, & ipsum omnis munditiae & sanctissimæ fontem bi- bentes, mundissimi & sanctissimi esse debent, & ante sacrificium, & in ipso sacrificio, & post sacrificium. Qui autem puram carnem & animam habeant, ius Deus gratiam devotionis im- partitur, ut pie, feruenter, ac cum summa tene- rentia, si latice sint sacrificio adstant, si Sacerdo- tes illud modo debito offerant Deo, totoquo mundo valde prosint. Nam, ut ait S. Ambrosius l. 2. c. 3. de Cain & Abel. Cum interficerit im- pius (id est, impunitas & peccatum) Christus in- funditur. Et ubi abominatio aboletur, sanctifi- catio congregatur. Quia Dominus dixit: in eâ die quâ interfecero omne primogenitum Ægypti, & sanctorum mihi omne primogenitum Israhel. Quid non ad unum diem afflictionis Ægypti referes, sed ad omne tempus. Cum enim renuntiatur improbitati, statim asciscitur vir- tus. Egressus enim malitia, virtus operatur in- gressum: eodemque studio, quo crimen exclu- ditur, innocens copulatur. Vita enim pura, in- qui S. Chrysostomus est fundamentum virtutis. Quan-

VL. E.
ned.

H. I. j.

Iliad.

do enim cui mundâ fuerit conscientia, & ab omni libera macula; poteritis Dominum universi habere inhabitantem. Beati enim, inquit, mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Quod si quis illum inhabitatorem habere mereatur quasi frustra & sine impedimento corpore vestitus esset, ita peste afficerut, & humarum rerum umbram facile contemnet.

Neque hoc tantum præstat vita pura, sed omnium attrahit Dei dona necessaria & conuenientia, non tantum pro sacrificio deuotè & reverenter offerendo, sed pro tota vita. Siquidem, ut scripsit B. Laurentius Iustinianus, mentis inuidit sufficiens est ad suscipienda tumentia celestia, docibilis est, capabilis. Quæ id est, capillissima donorum; Deo amabilis, tabernaculum sapientie, rationi subiecta, lumine cœrusca, exuberans gaudio, pace referta, secura in se, libera ad Deum, nulli onerosa, sibi ipse sufficiens in suis deliciis, intenta Verbo, alliciens Verbum, Verbi que fidelissima Spousa. Est contemplationis occlusus, in yteriorum domus, speculum gloriae, imitatrix Dei, sociaque beatorum. Plures alios effectus & laudes puritatis Sacerdotibus neccariata ad pie & deuotè sacrificandum recenset idem Sanctus Patriarcha inclite Venetorum Reipublicæ in fascie. amor. cap. 14. & de triumphali Christi agone cap. 1. Et S. Gregorius Nyssenus in Disputat. de animâ & resurrect.

Quocirca nos Sacerdotes has ob causas coenunt esse semper purissimi, præsertim (si aliud incitamentum non haberemus) quia, ut scripsit S. Isidorus Pelusiota l. 3. ep. 260. Deus Sacerdotes vult esse sanctitatis omnis & puritatis templum. Sed pro doloris ita multis hoc seculo Sacerdotibus videntur id quod deplorans scripsit S. Bernardus ad Eugenium Papam de Ecclesiastice via iuxta l. 5. de Consid. Vides omnem Ecclesiasticum zelum fertere pro dignitate tuendâ. Honori totum datur, sanctitati nihil aut parum. Et fer. 6. in Psal. 50. in fine: Ecclesiastica dignitatis officia in turpem questum, & tenebrae negotiorum transiisse: nec in his salus animatum, sed luxus queritur dicitiarum. Propter hanc tendit, propter hoc frequentant Ecclesias, Missas celebrant, Psalmos decantant. Pro Episcopibus, & Archidiaconibus, Abbatibus, aliquique dignitatibus, impudenter hodie decertatur, ut Ecclesiastum relictus in superfluitatis & vanitatis usus dissipentur.

CAPVT DVODECIMVM.

Duodecimum Incitamentum;

SVMma inter humanas excellentias, Sacerdos tum dignitas, ad quam à Deo euæti sunt, excitare eos perpetuò debet, tum ad vitam in magnâ famam traducendam, tum præcipue ad excellentissimum hoc Missæ sacrificium, piè,

devotè, ac reverenter Diuina Maiestati offrendum, ad quam coleandam & ad humani generis omnes status summopere innandos in omnibus necessitatibus à Deo institutum est.

Quanta sit Sacerdotum dignitas, sine magnis discubilibus apparet ex potestate, quam habent à Deo sibi collatâ conficiendi Corpus & Sanguinem Christi, vii loquuntur S. Damasus, S. Hieronymus & alij supra citati numer. 64. & ex potestate dimittendi hominibus, Dei loco, omnium eorum peccata, & ita ex mancipiis diaboli ad infernum destinatis faciendo filios Dei & hæredes regni cælorum, ac cohæredes Unigeniti Filii Dei.

Hanc ob causam sancti Patres anteponunt

illos Regibus, talen potestatem non habentibus. Merito, inquit S. Chrysostomus h. 5. in c. 6. Iliaj, Sacerdotum Principatus Regio venerabilior est at maior. Ne mihi narres purpuram neque diadema, neque vestes aureas: umbras sunt isthac omnia, vernisq; flosculis leuiores. Et S. Ambrosius l. de Sacerdotali dignitate c. 2. Si Regum fulgori compares Sacerdotes, & Principum diademati, longè eris inferius quam si plumbi metallus ad auris fulgorem compares. Inimo candem ob causam ipsos Angelos superari à Sacerdotibus, ait S. Hieronymus ep. x. ad Heliodor. & S. Gregorius libr. 4. dial. c. 58. Et quod maius est, ipse Deus Pater, in præclarissimis Dialogis, magna in Ecclesiâ Dei Sanctæ Catharinae Senensis sic hac de re locutus est c. 113. Sacerdotes veluti floris odoriseros in corpore S. Matris Ecclesiæ collocati: Dignitatem istam procul dubio, non habent Angeli, quam hominibus ita gratiæ concessi. Ideo mirum non est S. Franciscum dicere solitum, si Angelo vel alicui Sancto è cælo delapsò in terram, & simul Sacerdoti occurriere sibi cotigisset, prius le Sacerdotis manus osculaturum, deinde reverentiam Angelo vel Sancto exhibeturum; plus se Sacerdoti debere significans, qui Christi vicem gereret in terris, quam illi, qui iam cum Christo regnaret in cælis.

Inmodum S. Gregorius Nazianzenus or. 1. n. 125. 3 35. non tantum Angelis superiorum putat esse Sacerdotem, sed esse quodammodo Deum, alioq; officier Dei. Tamen excellens ergo dignitas ab eis collata, summa ab eis exigit & vitæ sanctimoniam, & in diuino cultu ad sacrum Altare devotionem & reverentiam plus quam Angelicam. Hinc Deus Pater colloquens cum S. Catharina Senensi cùm cap. 113. dial. dixisset: Dignitatem Sacerdotum non habere Angelos, subdit; Sacerdotes se velle habere in ritâ praesenti velut Angelos terrestres, ratione SS. Eucharistie quam administrat. Et ostendere volens cum quantâ puritate vivere, eamque administrare deberent c. 124. dial. subdidit: Si possibile foret, expediret etiam ipsam Anglicam naturam in hoc Venerabili Sacramento purificari: sed non indiget, quia in Angelis peccati venenum occurtere non potest. Quando Deus voluit reprobare Davidi, quod male viueret, & male coleret,